

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№5

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi

Elektron nashr. 419 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 1-mayda ruxsat etildi.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Abdurakhmanov Kalandar Khodjavevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor

Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate

Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society

Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences

Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor

Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor

Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor

Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)

Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)

Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor

Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan

Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan

Buzrukxonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor

Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences

Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer

Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor

Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)

Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)

Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)

Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor

Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)

Mirzaliyev Sanjar Makhmatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE

Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Khusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridakhon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

“Zavur kollektor suvlarining kimyoviy tarkibi tahlili va ularni tozalash zarurati (Qoraqalpog‘iston Respublikasi misolida)”.....	20
Kungiratbay Sharipov, Ma‘ruf Nurmanov	
Forming demand and stimulating sales in Uzbekistan.....	26
Musayeva Shoirazimovna	
Членство в ВТО как драйвер развития: взгляд Узбекистана через призму опыта Вьетнама и Казахстана.....	30
Ж.Я.Нуриллаев	
Mamlakatimizda tizimli ahamiyatga molik banklarni aniqlash tartibi va ularning bank tizimi moliyaviy barqarorligiga ta‘sirini tahlili.....	37
Xolmamatov Farhodjon Kubaevich	
O‘zbekiston respublikasida aholi bandligini ta‘minlashdagi dolzarb masalalar	44
Ibragimov Elmurod Gulboynor o‘g‘li	
O‘zbekiston respublikasida elektr energiyasi ta‘minoti hajmini yalpi ichki mahsulot hajmiga ta‘sirini ekonometrik tahlil qilish.....	48
Fayziyev Rabim Alikulovich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida tijorat banklarining xizmat turlarini takomillashtirish amaliyoti	60
Umurzoqova Adiba Ochilovna	
Qishloq xo‘jaligi kooperativi boshqaruv tizimida buxgalteriya hisobini tashkil qilishning o‘ziga xos xususiyatlari	67
Abduraxmanov Ramazon Abdullayevich	
O‘zbekistonda qishloq xo‘jaligi mahsulotlari umumiy hajmini prognozlashda ekonometrik modellar (yillik)	72
Qodirov Farxod Amirovich, Bo‘ribaeva Qundiz Muratbaevna	
Oziq-ovqat mahsulotlari xavfsizligi tizimini takomillashtirishning nazariy va amaliy jihatlari.....	77
Mahamatova Maftuna	
Xufiyona va yashirin iqtisodiyotning amaliy tahlili o‘zbekiston miqyosida.....	83
Koshanov Abdimurat Azat uli	
Soliq tizimini barqarorligini belgilovchi omillar tahlili.....	87
Nurillayev Jasurbek Davronbekovich	
Mahalliy budjetlar daromad manbalarini mustahkamlash omillari.....	92
Soatova Nodira Boboxanovna	
Bank infratuzilmasining raqamli transformatsiyasi va resurslar bazasi shakllanishi: nazariy asoslar va texnologik yondashuvlar.....	97
Raxmatov Azizjon Jaloliddinovich, Jumayev Muzaffar Mahmud o‘g‘li	
Ichki auditning transformatsion potentsiali: tahliliy amallarni takomillashtirish orqali samaradorlikni oshirish.....	102
Misirov Akbarali Pardaboyevich, Ismoilov Asadbek Abdusamat o‘g‘li	
Xorijiy mamlakatlarda yashil moliyalashtirishni rivojlantirish yo‘llari.....	110
Qorriyeva Shahnoza Safarbayevna	
Yashil moliya – iqtisodiy rivojlanish mexanizmi sifatida	117
Nodir Xidirov G‘iyosaliyevich	
Xo‘jalik yurituvchi subyektlarning likvidiligi va moliyaviy barqarorligini ta‘minlashning xorij tajribasi va uning amaliy ahamiyati	122
Bauyetdinov M.J.	
Теоретические подходы к определениям агрессий социально - экономической и политической стабильности государства как фактор повышения рекреационных потребностей	128
Алимова Райхона Баходировна	
Innovatsion ta‘lim texnologiyalari asosida talabalarning metodik tayyorgarligini shakllantirish.....	139
Komilov Umidjon Normurod o‘g‘li, Tulyaganova Gulnoza Olimjon qizi	

Kichik biznes subyektlarini moliyalashtirish manbalari	143
Nematulloev Suxrob Sobirovich	
Bir qatlamli elastik asosda joylashgan to'sinning seysmik kuchlar ta'siridagi tebranishining V.Z. Vlasov usuli asosida analitik tadqiqi	148
Kamola Xaydarova	
“Sibir daryolarining burilishi” loyihasining tarixiy va retrospektiv tahlili	153
Mahmudov Nosir Mahmudovich	
Sarguzasht turizmini rivojlanishi va sarguzasht turlarda turistlarning xavfsizligini ta'minlashda instruktor-gidlarning roli	159
Tilovmurodov Dostonbek Furqat o'g'li	
Scientific-theoretical foundations of the use of ict in ensuring management efficiency and security in enterprises	165
Khalilov Bekzod Akhmatovich	
Tijorat banklarida kredit riskini boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish yo'nalishlari.....	171
Mirtursunova Dinara Anvarovna	
O'zbekiston respublikasi tijorat banklarida masofaviy bank xizmatlarini joriy etishni takomillashtirish yo'llari.....	175
Tangriyev Izzat Raxmatullayevich	
Qashqadaryo viloyatida eko va etno turizmni rivojlantirishning istiqbollari va iqtisodiy samaradorligi.....	181
Erkayeva Barno, Xushvaqto'v Ramziddin	
O'zbekiston bank tizimida raqamli valyutalar va yashil investitsiyalar integratsiyasini takomillashtirish	186
Nodirov Azizxon Asrorovich	
Global energiya noaniqligining o'zgaruvchanligi ekonomertik modellari	192
Bexzod Qo'ziboev	
Экоцифра: цифровизация МСП для зеленого устойчивого роста	197
С.С. Убаева	
Qishloq xo'jaligini barqaror rivojlantirish va ekologik toza hududni yo'lga qo'yishning ahamiyati	201
Ergashov Ulug'bek Zoxidjonovich	
Statistika fanining shakllanish bosqichlari va rivojlanish tendensiyalari.....	206
Nabixodjaev Abbas Abdupattahovich, Umarova Mukaddas Abbasovna	
Hududlarning atmosferaga chiqaradigan zararli chiqindilar miqdorini sanoat mahsulotiga nisbati bo'yicha tahlili	210
Baqoyev Husan Nuriddinovich	
Qayta tiklanadigan vodorod narxlari strategiyasini o'rganish: xarajat noaniqliklarini bartaraf etish	216
Nuraliyeva Komila Sanakulovna	
Qishloq xo'jaligini «yashil» iqtisodiyot asosida rivojlantirishga o'tishning zarurligi va mohiyati	221
Yoldoshev Mutalib Ibrohimovich	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda “yashil investitsiyalar” dan foydalanishning xorij tajribalari	225
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna, Rustamova Nasiba Arslanovna	
Ijtimoiy iqtisodiy ehtiyojlar va ularning iqtisodiy rivojlanishdagi o'rni.....	230
Raxmonova Feruza Musaqlovna	
Oliy ta'lim xizmatlarini ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotda tutgan o'rni.....	234
Mirzaxajeva Shaxzoda Shuxratovna	
Tijorat banklari muammoli kreditlarining likvidlilikka ta'siri.....	240
Karshiyev Adham Anvarovich	
Kichik firmalarning raqobatbardoshligini oshirishning nazariy metodologik jihatlari.....	245
Ruzmetov Davron Ibrogimovich, Aliyev Maqsudbek Erkinovich	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarning moliyaviy resurslaridan samarali foydalanish imkoniyatlari.....	251
Talapova Nargiza Baxriddinova	

“Deviant xulq-atvorli o‘smirlarning ijtimoiy moslashuvining psixologik xususiyatlari”	255
Saidbekova Feruza Anvarbek qizi	
Aholi daromadlarini diversifikatsiya qilishda davlat siyosatining roli va imkoniyatlari	258
Nutfullayev Shohrux Mexli o‘g‘li, Qurbanov Ulug‘bek Erkinovich	
Анализ показателей развития зелёной химии по всему миру и в узбекистане за последние десять лет	262
Фозилова Фирангиза Комиловна	
Tijorat banklarining o‘zbekiston respublikasi iqtisodiyotiga ta’siri	270
Masharipov Rasulbek Jo‘rabekovich	
Biznes birlashuvda buxgalteriya hisobi va auditni takomillashtirish yo‘nalishlari	273
Hamroyeva Zuhra Amiral qizi, Xayitboyeva Laylo Oybekovna, Mirzarayimov Sardorbek Ravshanovich	
O‘zbekiston respublikasida pul-kredit siyosatining maqsadi	277
Adilov Zuxriddin Marip o‘g‘li	
Qishloq xo‘jaligi mahsulotlarining ishlab chiqarish va bozorlararo aloqalarining statistik o‘zgarish tendensiyalari	281
Zakirova Umida Maxamadaminovna	
Iqtisodiy bilimlarni shakllanishi va rivojlanishi	286
Po‘latov Abdulloh Xolxo‘jayevich	
Теоретические основы эффективного управления финансовыми ресурсами предприятий с государственной долей (на примере узбекистана)	291
Ахмедов Дилшод Турсункулович	
Robototexnika asoslari va maktab ta‘limida qo‘llanilishi	298
Tuxliyev Muslimbek Sherzod o‘g‘li	
Sun‘iy intellektlar yordamida o‘quvchilarni hayotiy faoliyat ko‘nikmasini shakllantirishi	303
Mirxasilova Zulfiya Kochkarovna, Abdurahmanova Ozoda Djo‘rayevna, Kurbanov Azimjon Jo‘raboy o‘g‘li	
Levi tengsizligi uchun A.N. Kolmogorov teoremlari	316
Saypiddinov Shukurullo Sadrdinovich, Baxramov Rustamjon Qambarali o‘g‘li	
Rivojlanayotgan mamlakatlar bank tizimida raqamli moliyaviy texnologiyalarni joriy etish afzalliklari	320
Xodjimamedov Akmal Ashurovich, Umedov Abdullo Umedovich	
O‘zbekiston respublikasining mdh mamlakatlari bilan tashqi savdo faoliyati tahlili: o‘zgarish tendensiyalari va istiqbollari	326
Ilyosov Asrorjon Axrorjon o‘g‘li, Abdullaev Alisher Maxmudovich, Tuxtasinova Muxayyo Mirzasultonovna	
Elektron tijoratni rivojlantirishning xorij tajribasi	330
Madieva Zuxra Iskandarbekovna	
Inson resurslarini o‘rganishning asosiy yondashuvlari: mohiyat-ta’rifiy tahlil	336
Bakirov Qobiljon Mamatyusupovich	
Bandlikni ta’minlashda davlat tomonidan institutsional muhit yaratishning roli	340
Dilorom Tojiboyeva, Umida Ravshanovna Anvarova	
Mamlakatimizda islom moliyasini rivojlantirish maqsad va choralari	346
Xoliyorov Xomid Boynazarovich	
Разработка экспертной системы для оценки финансового состояния предприятия	352
Tajibayeva Kizlargul Ajiniyazovna	
Farg‘ona vodiysi viloyatlarida kichik biznes ko‘rsatkichlarining o‘zgarishi: panel regressiya tahlili	362
Tojiyeva Muhabbatxon Mansurjon qizi	
O‘zbekiston Respublikasida makroiqtisodiy ko‘rsatkichlarni hisoblashdagi asosiy muammolar va ularning yechimlari	368
Farmonov Ilhomjon Iqboljon o‘g‘li	
Xorijiy tajriba asosida korxonalar innovatsion faolligini boshqarishni takomillashtirish	374
Hakimova Nozimaxon Sobirjon qizi	
Mahalliy davlat hokimiyati organlarida milliy kadrlar zaxirasini shakllantirish	380
G‘aniev Elyor Sobirjonovich	
O‘zbekistonda sirkulyar iqtisodiyotga o‘tishning ahamiyati	386
Mirzayev Muzaffar Maxmudovich	

The role of international investments in greening and ecological rehabilitation of the aral sea region	392
Ospanova Feruza Bazarbaevna	
“Зеленое направление” совершенствования бухгалтерского учета	397
Ибрагимов Гайратжон Артикович	
Xarajatlarni kelib chiqish joylari va javobgarlik markazlari bo'yicha hisobga olishni takomillashtirish	403
Xamidova S.Ya.	
Mintaqalarni iqtisodiy rivojlantirishning metodologik asoslari va ularni takomillashtirish.....	409
Toshaliyeva Saodat Toxirovna	
O'zbekistonda kichik turar joy biznesini rivojlantirishda xorijiy tajribalar	414
Yo'ldashev Bekzodjon Sherzodjon o'g'li	

O'ZBEKISTONDA KICHIK TURAR JOY BIZNESINI RIVOJLANTIRISHDA XORIJIY TAJRIBALAR

Yo'ldashev Bekzodjon Sherzodjon o'g'li

Namangan davlat texnika universiteti, tayanch doktoranti

Annotatsiya: Ushbu maqolaning maqsadi – O'zbekistonning kichik turar joy biznesini (homestay) rivojlantirishda xorijiy mamlakatlar tajribasidan foydalanish imkoniyatlarini o'rganish va ularni mahalliy iqtisodiy-madaniy sharoitga moslashtirish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqish. Tadqiqotda Tailand va Yaponiya kabi davlatlarning ekoturizm, qishloq turizmi va an'anaviy mehmonxona boshqaruvidagi yutuqlari holat tadqiqoti (case study) usuli orqali tahlil qilindi.

Kalit so'zlar: kichik turar joy biznesi, ekoturizm, xorijiy tajriba, O'zbekiston turizmi, homestay, madaniy turizm.

Abstract: The purpose of this article is to study the possibilities of using the experience of foreign countries in the development of small housing businesses (homesteads) in Uzbekistan and to develop recommendations for their adaptation to local economic and cultural conditions. In the study, the achievements of such countries as Thailand and Japan in ecotourism, rural tourism, and traditional hotel management were analyzed using the case study method.

Key words: small housing business, ecotourism, foreign experience, tourism of Uzbekistan, homestead, cultural tourism.

Аннотация: Цель данной статьи - изучить возможности использования опыта зарубежных стран в развитии малого жилищного бизнеса (homestay) Узбекистана и разработать рекомендации по их адаптации к местным экономическим и культурным условиям. В исследовании достижения таких стран, как Таиланд и Япония в экотуризме, сельском туризме и традиционном гостиничном менеджменте были проанализированы методом кейс-стади.

Ключевые слова: малый жилищный бизнес, экотуризм, зарубежный опыт, туризм Узбекистана, гостевой дом, культурный туризм.

KIRISH

XXI asrda turizm nafaqat madaniyatlararo almashinuvning eng muhim vositalaridan biri, balki global miqyosda iqtisodiy o'sishning barqaror drayveri sifatida e'tirof etilmoqda. Turizm sohasi zamonaviy dunyoda yangi ish o'rinlarini yaratish, infratuzilmani rivojlantirish, xususiy sektorni rag'batlantirish va mahalliy aholining daromadlarini oshirish orqali ko'plab mamlakatlar iqtisodiyotida strategik ahamiyat kasb etmoqda. Ayniqsa, pandemiyadan keyingi davrda ekologik barqarorlik, sog'lom turmush tarzi va madaniy merosga bo'lgan talab ortib borayotgani sababli, barqaror va muqobil turizm yo'nalishlari – jumladan, kichik turar joy biznesi (homestay, guesthouse, eco-lodge)ga bo'lgan qiziqish sezilarli darajada oshdi.

O'zbekiston Respublikasi ham o'zining boy tarixiy-madaniy merosi, qadimiy shaharlari (Samarqand, Buxoro, Xiva), muqaddas ziyoratgohlar, betakror tabiiy manzaralar hamda mehmondo'st xalqi bilan turizm sohasida katta salohiyatga ega mamlakatlardan biri hisoblanadi. So'nggi yillarda turizm infratuzilmasini rivojlantirish, xorijiy sayyohlarni jalb etish va turizm xizmatlari sifatini oshirish borasida qator islohotlar amalga oshirildi. 2016-yildan boshlab turizmni milliy iqtisodiyotning ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida belgilash, viza tizimining liberallashtiruvchi, yangi aviaqatnovlar ochilishi va ichki turizmga davlat e'tiborining ortgani bu borada ijobiy siljishlarga sabab bo'ldi.

Biroq, mavjud turistik infratuzilmaning rivojlanishida ayrim muammolar saqlanib qolmoqda. Ayniqsa, xorijiy sayyohlar talabiga mos keladigan, qulay, arzon va madaniy tajriba taqdim eta oladigan kichik turar joylar – homestay va guesthouse tizimi hali yetarlicha rivojlanmagan. Bu esa O'zbekistonning ichki turizm salohiyatidan to'liq foydalanmasligiga sabab bo'lmoqda. Ayni paytda O'zbekistonning chekka hududlari, qishloq joylari va ekologik jihatdan toza tabiiy manzillarida homestay biznesini joriy etish orqali turizm tarmog'ini diversifikatsiya qilish, yangi xizmatlar turini joriy etish va mahalliy aholi daromadini oshirish imkoniyati mavjud.

Ushbu maqola doirasida kichik turar joy biznesini rivojlantirish borasida Tailand, Yaponiya, Indoneziya, Hindiston kabi davlatlarning ilg'or tajribalari o'rganiladi. Xususan, ularning ekoturizm, agrar turizm, qishloq turizmi hamda an'anaviy mehmonxona boshqaruvi sohasidagi amaliy yondashuvlari tahlil qilinadi. Holat tadqiqoti (case study) metodologiyasidan foydalanilgan holda xorijiy tajribalarni o'rganish asosida O'zbekiston sharoitiga mos, iqtisodiy va madaniy jihatdan barqaror modelni yaratish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqiladi.

Mazkur tadqiqotning dolzarbligi shundaki, u nafaqat O'zbekiston turizm strategiyasining yangi segmentini belgilab beradi, balki qishloq joylarida kambag'allikni kamaytirish, yoshlar bandligini oshirish, mahalliy hunarmandchilik va oziq-ovqat sanoatini qo'llab-quvvatlash kabi ko'p yo'nalishli ijobiy ta'sirga ega bo'lishi mumkin. Shuning uchun kichik turar joy biznesini rivojlantirish masalasi zamonaviy turizm siyosatining muhim tarkibiy qismi sifatida ilmiy asosda o'rganilishi lozim.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili.

Turizm infratuzilmasini rivojlantirishda sayyohlikka mo'ljallangan kichik turar joylar muhim o'rin tutadi. Xalqaro tajriba shuni ko'rsatadiki, kichik turar joy sektorini rivojlantirish uchun innovatsion biznes modellar, davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash va qulay tartibga solish muhim ahamiyatga ega. Airbnb modeli va uning rivojlanish omillari bo'yicha Guttentag, D., Zervas, G., Proserpio, D., & Byers, J. W va boshqalarning ilmiy maqolalari o'rganilindi [1]. Airbnb modeli mehmonxona sektoriga muqobil bo'lib, sayyohlarga mahalliy sharoitda yashash imkonini beradi. Bu modelning asosiy afzalliklari: Narx moslashuvchanligi, mahalliy tajriba, iqtisodiy ta'sir. Shuningdek, Ko'pgina Yevropa va Osiyo davlatlarida mehmon uylari oilaviy turizm rivojlanishiga katta hissa qo'shmoqda. Va bu sohada Lynch, P. A, McIntosh, A. & Siggs, A. kabi mutaxassislarning ilmiy maqolalari o'rganilindi [2].

Ilmiy maqolaning maqsadi O'zbekistonda Buxoro, Xiva va Samarqand kabi shaharlarda bu modelni rivojlantirishda ilmiy taklif va tavsiyalarni ishlab chiqarishdan iborat. O'zbekistonda mehmon uylari va kichik mehmonxonalar bozorining rivojlanishi bo'yicha mavjud adabiyotlar hali cheklangan bo'lsa-da, ayrim mahalliy tadqiqotlar va davlat hisobotlari muhim xulosalarni beradi. Rasulov tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda O'zbekistonda mehmon uylari bozori hali to'liq shakllanmaganligi, biroq bu segment ichki va tashqi sayyohlar uchun jozibador bo'lib borayotgani qayd etilgan [3]. Davlat statistika qo'mitasi ma'lumotlariga ko'ra, mehmon uylari soni 2017-2023 yillar orasida 150% o'sgan bo'lsa-da, infratuzilma va xizmat sifatida hali ham muammolar mavjud.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqot O'zbekistonda sayyohlarga mo'ljallangan kichik turar joy biznesini rivojlantirish masalasini tahlil qilishga qaratilgan bo'lib, unda aralash tadqiqot metodologiyasi qo'llanilgan. Ushbu metodologiya miqdoriy va sifatli usullarni birlashtirib, turar joy biznesining amaldagi holati va xorijiy tajribalar asosida O'zbekiston sharoitiga mos takliflarni ishlab chiqishga yo'naltirilgan. Tadqiqot doirasida shuningdek taqqoslash tahlili (comparative analysis) ya'ni xorijiy mamlakatlardagi kichik turar joy biznesining tajribasi O'zbekiston sharoiti bilan qiyosiy tahlil qilingan. Shuningdek turizm agentliklari va tahliliy hisobotlar jahon sayyohlik tashkiloti (UNWTO), Airbnb, Booking.com va boshqa xalqaro platformalarning yillik hisobotlari o'rganildi va O'zbekistonda kichik turar joy biznesini rivojlantirishda xorijiy mamlakatlar tajribalaridan foydalanish imkoniyatlarini o'rganildi va ularni mahalliy sharoitga moslashtirish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqish.

TAHLIL VA NATIJALAR

O'zbekistonda turizm sohasini rivojlantirishga tobora ko'proq e'tibor qaratilmoqda, bunda mehmon uylari va uy mehmonxonalari kabi kichik turistik turar-joy korxonalari asosiy rol o'ynaydi. Hukumat ko'plab mamlakatlarga vizasiz kirish va raqamlashtirish kabi ko'proq sayyohlarni jalb qilish siyosatini amalga oshirdi, bu esa ushbu kichik korxonalarni bilvosita qo'llab-quvvatlaydi. Xorijiy tajribalardan, ayniqsa Tailanddagi jamiyatga asoslangan turizmdan foydalanib, O'zbekiston mahalliy jamoalarga kuch-qudrat beradigan, iqtisodiy foyda keltiradigan va barqarorlikni ta'minlaydigan modellarni qabul qilishi mumkin. Ushbu yondashuv O'zbekistonning o'ziga xos madaniy va iqtisodiy sharoitlariga mos keladigan uyg'unlashtirilgan yechimlarni yaratishga yordam beradi. O'zbekiston hukumati turizmni rivojlantirishga ustuvor ahamiyat berib, 2022-2026-yillarga mo'ljallangan taraqqiyot strategiyasida belgilanganidek, 2026-yilga borib xorijiy sayyohlar sonini to'qqiz millionga yetkazishni maqsad qilgan. Kichik turistik turar-joy korxonalari uchun maxsus siyosat unchalik batafsil bo'lmasa-da, onlayn ro'yxatdan o'tish va soliq imtiyozlari kabi biznesni osonlashtirishning umumiy choralari qo'llab-quvvatlovchi muhit yaratadi.

Xorijiy tajriba: Tailandda hamjamiyatga asoslangan turizm Tailandning mahalliy hamjamiyatlar turizm xizmatlarini, jumladan, turar joy xizmatlarini boshqaradigan jamiyatga asoslangan turizm modeli O'zbekiston uchun reja taklif etadi. Tailanddagi MHT, hukumat va BMTTD kabi tashkilotlar tomonidan qo'llab-quvvatlanib, barqarorlik va mahalliy iqtisodiy foydaga e'tibor qaratadi. Misol uchun, Nong San mahalliy hamjamiyatlar turizm kabi tashabbuslar mahalliy ayollarni mehmon uylarini boshqarishga jalb qilish uchun O'zbekistonda moslashtirilishi mumkin bo'lgan uy mehmonxonalari va sayohatlarni taqdim etuvchi mikrotadbirkorlar sifatida jalb qiladi.

- Uyg'unlashgan yechimlar: O'zbekiston uchun uyg'unlashtirilgan yechimlar quyidagilarni o'z ichiga olishi mumkin:

- Jamoaviy turizm modellarini mahalliy jamoalarni kichik turar-joy korxonalarini boshqarishga jalb qilishni rag'batlantirish, madaniy saqlanish va iqtisodiy foydalarni ta'minlash.

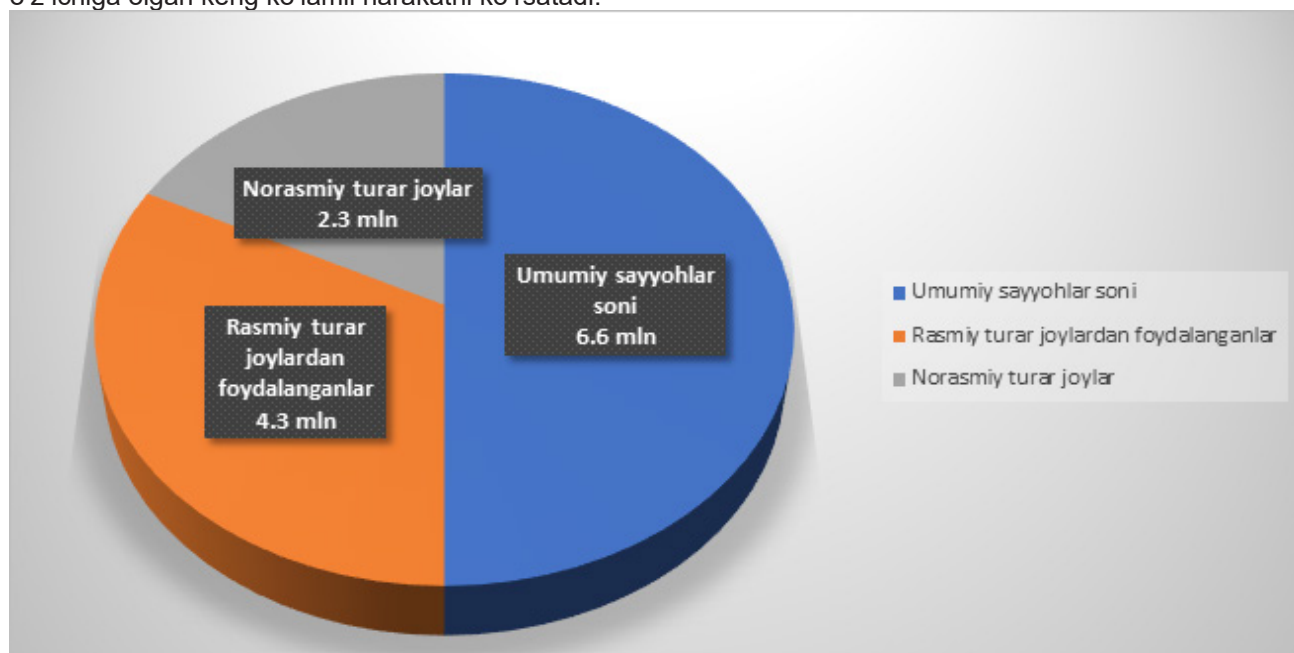
- Turizm sohasida kichik biznes egalarini qo'llab-quvvatlash uchun soliq imtiyozlari, past foizli kreditlar va o'quv dasturlari kabi davlat imtiyozlarini taqdim etish.

- Iqtisodiy o'sishni atrof-muhit va madaniyatni muhofaza qilish bilan muvozanatlashtirish uchun barqaror amaliyotlarni targ'ib qilish, Tailandning ekologik toza turizmga e'tiboridan saboq olish.

Kutilmagan tafsilot shundaki, O'zbekistonning Samarqand va Buxoro kabi boy tarixiy joylaridan Tailandning qishloq jamoalari turlariga o'xshash noyob jamoaviy turizm tajribalari uchun foydalanish mumkin, bu esa sayyohlik jozibadorligi va mahalliy daromadni oshiradi. O'zbekistonda kichik turistik turar-joy biznesining rivojlanishi har tomonlama tahlil qilingan, xorijiy tajribalar hisobga olingan va uyg'unlashtirilgan yechimlar taklif etilgan. U to'g'ridan-to'g'ri javobga asoslanadi, manfaatdor tomonlar, siyosatchilar va tadqiqotchilar uchun chuqur tushuncha berish maqsadida turli manbalardan olingan batafsil ma'lumotlar bilan to'ldiriladi.

O'zbekistonning tarixi va hozirgi holati Markaziy Osiyoda joylashgan O'zbekiston o'zining boy madaniy merosi, jumladan, YUNESKONing Jahon merosi ro'yxatiga kiritilgan Samarqand, Buxoro va Xiva kabi yirik turistik diqqatga sazovor joylari bilan mashhur.

Prezident Shavkat Mirziyoyev boshchiligidagi hukumat turizmni yuqori o'sish salohiyatiga ega sanoat sohasi sifatida e'tibor qaratdi, xorijiy sayyohlar tashrifi 2016-yildagi taxminan 1 milliondan 2023-yilda 7 millionga yetdi (O'zbekiston milliy turizm axborot markazi). Bu o'sish 2024-yil may oyidan boshlab 90 dan ortiq mamlakat fuqarolari uchun vizasiz kirish, 2026-yilga kelib esa to'qqiz million sayyohni qamrab olish kabi siyosatlar bilan qo'llab-quvvatlanmoqda. Mehmon uylari va uy mehmonxonalari kabi kichik turistik turar-joy korxonalari ushbu ekotizimning bir qismi bo'lib, arzon va haqiqiy joylashtirish imkoniyatlarini taqdim etadi. Ushbu korxonalar bo'yicha aniq ma'lumotlar cheklangan bo'lsa-da, hukumatning turizmni rivojlantirishga e'tibori, jumladan, 2023-yilda 183 ta yangi mehmonxona va 232 ta xostelning ishga tushirilishi, ehtimol, kichik hajmdagi operatsiyalarni o'z ichiga olgan keng ko'lamlı harakatni ko'rsatadi.

1-rasm. 2024 yilda O'zbekistonga kirib kelgan sayyohlar va rasmiy turar joylardan foydalanish foizi¹

1-rasmdagi ma'lumotlardan shuni korish mumkinki, 2024-yilda jami turistlar soni 6,6 mln dan oshib, ular ichidan rasmiy turar joylardan 4,3 mln bolib, norasmiy turar joylardan esa 2,3 mln turistlardan foydalanilgan.

Hududlarda 23 ta erkin iqtisodiy zona va 502 ga yaqin maxsus kichik sanoat zonalarining tashkil etilishi soliq imtiyozlari va soddalashtirilgan tartib-qoidalar orqali kichik biznesga foyda keltirishi mumkin bo'lgan to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalarni jalb qilishga qaratilgan.

Qiyinchiliklar va imkoniyatlar: O'zbekistondagi kichik turistik turar-joy korxonalari uchun muammolar qatoriga mehmonxonalar va mehmon uylari hali to'liq raqamlashtirilmagan ba'zi hududlarda qayd etilganidek, onlayn mavjudlikning cheklanganligi kiradi. Bu, ayniqsa, xalqaro sayyohlar uchun ko'rinish va bron qilishni

1 O'zbekiston Respublikasi Turizm qo'mitasi ma'lumotlari asosida muallif ishlanmasi

qiyinlashtirishi mumkin. Bundan tashqari, infratuzilmani rivojlantirish, ayniqsa sayyohlar kam tashrif buyuradigan hududlarda, mahalliy tadbirkorlarni mehmondo'stlikni boshqarish bo'yicha o'qitish zarurati ham muhim bo'shliq hisoblanadi. Imkoniyatlar O'zbekistonning asosiy sayyohlik shaharlaridagi restavratsiya qilingan saroylar kabi noyob madaniy imkoniyatlarida mujassam bo'lib, ulardan butik mehmonxonalar va B&B'lar uchun foydalanish mumkin, bu esa mustaqil sayohatchilarga yoqadi. Hukumat strategiyasi, jumladan, "O'zbekiston - 2030" rejasi xalqaro va ichki turizm uchun qulay shart-sharoitlar yaratishga qaratilgan bo'lib, bu kichik turar-joy korxonalariga talabni rag'batlantirishi mumkin. 2024-yilning dastlabki yetti oyida sayyohlar sonining jadal o'sishi va 4,2 million kishining tashrif buyurishi bozorning o'sib borayotganidan dalolat beradi. Xorijiy tajriba: Tailandda hamjamiyatga asoslangan turizm O'zbekistonning rivojlanishidan xabardor bo'lish uchun 1990-yillardan beri muvaffaqiyatli rivojlanib kelayotgan Tailanddagi jamoatchilikka asoslangan turizmni ko'rib chiqishimiz mumkin. Tailandda mahalliy jamoalar turizm xizmatlarini, jumladan, uy mehmonxonalari, ekskursiyalar va mahalliy hunarmandchilikni "mahalliy aholi tomonidan mahalliy aholi uchun" tamoyili asosida boshqaradi. Qiyosiy tahlil va uyg'unlashtirilgan yechimlar shuni ko'rsatadiki O'zbekiston va Tailandni taqqoslaydigan bo'lsak, ikkala mamlakat ham turizm uchun madaniy merosdan foydalanishga e'tibor qaratadi, ammo Tailandning rivojlangan sanoatiga nisbatan O'zbekiston turizmi hali ham rivojlanmoqda. O'zbekiston Tailand modelini mahalliy hamjamiyatlarni mehmon uylari va uy mehmonxonalari boshqarishga jalb qilish orqali moslashtirishi mumkin, xususan, Samarqand va Buxoro kabi tarixiy shaharlarda restavratsiya qilingan qasrlarni butik turar joylarga aylantirish mumkin. Bu O'zbekistonning mavjud infratuzilmasi, masalan, Samarqanddagi "Buyuk Ipak yo'li" xalqaro sayyohlik markazi kichik biznes o'sishini qo'llab-quvvatlashi mumkin.

2020-yilda O'zbekistonga 1,5 millionga yaqin xorijiy sayyoh tashrif buyurgan, sayyohlik tushumlari taxminan 395 million dollarni tashkil etgan. 2024-yilning dastlabki 11 oyida taxminan 7,3 million xorijiy sayyoh tashrif buyurgan bo'lsa, sayyohlik tushumlari esa 449 million dollar atrofida bo'ldi. Turistlar kelishi 2020-yilda O'zbekistonga 1,5 millionga yaqin xorijiy sayyoh tashrif buyurdi, bu global pandemiya tufayli sezilarli darajada kamaydi. 2024-yilga kelib, tiklanish yaqqol ko'zga tashlandi, dastlabki 11 oyda 7,3 million atrofida sayyoh tashrif buyurdi, bu esa sohaning kuchli tiklanishi va o'sishini ko'rsatadi. Ammo bu ko'rsatkich umumiy xarajatlarni emas, balki ma'lum xizmatlardan olingan bozor daromadlarini ifodalagani uchun farq qilishi mumkin.

Kutilmagan tafsilot shundaki, Qirg'iziston va Qozog'iston kabi mintaqaviy qo'shnilar doimiy ravishda tashrif buyuruvchilar sonida ustunlik qilib, O'zbekistonning Markaziy Osiyodagi mintaqaviy turizm uchun strategik mavqei ta'kidlanadi. O'zbekistonning turizm sohasi 2020-2024-yillarda global tendensiyalar, pandemiyadan tiklanish va hukumat tashabbuslari tufayli sezilarli o'zgarishlarni boshdan kechirdi. Xorijiy sayyohlarning kelishi, sayyohlik tushumlari haqidagi ma'lumotlar va soha dinamikasi haqida qo'shimcha ma'lumotlarni o'z ichiga olgan keng qamrovli tahlil taqdim etilgan bo'lib, bu tadqiqotchilar, siyosatchilar va turizm manfaatdor tomonlari uchun chuqur tushunishni ta'minlaydi.

Jumladan, O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasining rasmiy hisobotlari, Statistaning bozor prognozlari va Travel And Tour World yangiliklar maqolalariga asoslangan. 2020-yil uchun Davlat statistika qo'mitasining hisobotida batafsil raqamlar keltirilgan bo'lsa, 2024-yil uchun ma'lumotlar so'nggi maqolalar va so'rovnomalar orqali to'ldirildi.

2024-yil uchun turizm statistikasi O'zbekistonning turizm sohasi kuchli tiklanishni ko'rsatdi, xorijiy tashrif buyuruvchilar soni sezilarli darajada oshdi. Travel And Tour World nashrining 2024-yil 25-dekabrda maqolasida dastlabki 11 oyda (yanvardan noyabrgacha) 7 300 000 nafar xalqaro sayyoh tashrif buyurgani, bu o'tgan yilning shu davriga nisbatan 19 foizga ko'p ekani qayd etilgan. Bu raqam kuchli qaytishni ko'rsatadi, tafsilotlar quyidagilarni o'z ichiga oladi: Oylar kesimida: 2024-yil noyabr oyining o'zida 791,5 ming kishi tashrif buyurdi, bu mavsumiy cho'qqilarni ko'rsatadi. Dastlabki 10 oyda 6 508,5 ming kishi tashrif buyurgan, o'rtacha oyiga taxminan 650 850 kishi tashrif buyurgan. Yetakchi davlatlar: Qirg'iziston - 2 million 120 ming kishi, Qozog'iston - 1 million 380 ming kishi, Rossiya - 741 ming. Bu mintaqaviy qo'shnilarning muhim roli bo'lib, Qirg'iziston, Qozog'iston va Tojikiston doimiy ravishda tashrif buyuruvchilar sonida ustunlik qiladi, bu esa MDH ichidagi kuchli sayohatni aks ettiradi. Ushbu mintaqaviy yo'nalish global turizm tendensiyalariga zid bo'lib, O'zbekistonning Markaziy Osiyodagi strategik mavqei ta'kidlaydi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

O'zbekistonda kichik turistik turar joy biznesini rivojlantirish masalasi bugungi kunda turizm sohasini diversifikatsiya qilish, ichki va tashqi sayyohlar oqimini oshirish, shuningdek, mahalliy aholi daromadlarini ko'paytirishning muhim yo'nalishlaridan biri sifatida qaralmoqda. Tadqiqot davomida o'rganilgan xorijiy tajribalar, xususan, Tailand, Yaponiya va boshqa Osiyo mamlakatlaridagi homestay tizimlari, jamoatchilikka asoslangan barqaror turizm modellarini joriy qilish orqali O'zbekiston sharoitida samarali natijalarga erishish mumkinligini ko'rsatdi. Tailand misolida davlat tomonidan turizmni qo'llab-quvvatlash siyosati, soliq va litsenziyalashda soddalashtirilgan tartiblar, shuningdek, mahalliy aholi manfaatlarini hisobga olgan ekoturizm yondashuvlari

muhim o'rin tutadi. Ushbu modelni O'zbekiston sharoitida adaptatsiya qilish orqali nafaqat turizm infratuzilmasini rivojlantirish, balki mahalliy iqtisodiyotni jonlantirish, kambag'allikni kamaytirish va yangi ish o'rinlarini yaratish mumkin. O'zbekiston 2030-yil uchun belgilangan Milliy rivojlanish strategiyasida turizmning iqtisodiyotdagi ulushini oshirish, xizmatlar eksportini ko'paytirish va barqaror turizmni rivojlantirish bo'yicha muhim vazifalar belgilangan.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Zervas, G., Proserpio, D., & Byers, J. W. (2019). The rise of the sharing economy: Estimating the impact of Airbnb on the hotel industry. *Journal of Marketing Research*.
2. Honey, M. (2021). *Ecotourism and sustainable development: Who owns paradise?* Island Press.
3. Weaver, D. B. (2021). *The encyclopedia of ecotourism*. CABI Publishing.
4. Guttentag, D. (2019). Airbnb: disruptive innovation and the rise of the sharing economy. *Journal of Tourism Research*.
5. Русина А. Н. и др. (2021) Перспективы развития внутреннего туризма в современных условиях // Экономика, предпринимательство и право. – Т. 11. – №. 10. – С. 2343-2356.
6. Сердюкова Н. К. (2019) Внутренний туризм: актуальные вопросы управления и развития // Terra Economicus. – Т. 7. – №. 3-3. – С. 144-146.
7. <https://uzbekistan.travel/en>
8. <https://eurasianet.org/uzbekistan-going-all-out-to-promote-itself-as-a-tourist-destination>
9. <https://www.undp.org/thailand/blog/community-based-tourism-empowering-local-champions-sustainable-tourism-thailand>
10. <https://inbetweentravels.com/best-places-to-stay-in-uzbekistan-a-full-overview>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 5

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

EI.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
